

ZPRAVODAJ

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel

3/2008

Zakládací listina České školy ve Zdobunově

Pro paměť příští ukládáme do základu stavby tuto podepsanou listinu. Vůdčí heslo našeho snažení směřovalo vždy k tomuto velikému dílu. Mezi nejdražšími věcmi našeho českého srdce jeví se i naše péče o starostlivost pro příští naši mládež, aby zde všichni věrní Češi našli doušky čisté vody a národního vzdělání.

Vnitřní síla národa záleží v jeho vzdělanosti. Nelitujeme žádných svých obětí!

Naším ideovým programem jest nekonečná láska k vlasti a národu československému. Chceme uchovat národu jeho jazyk, lásku k národu a síti myšlenky českého pokroku, vzdělanosti a národního uvědomění.

Synové milí, dědicové naši! Až zavřeme oči, nastupte po nás! Jako zrno živé v úrodnou půdu západní náš příklad do vašich srdcí, vyklič tam, vykveť v mužné odhodlání stavět dál a dále, výš a výše, kde začali jsme my!

Ve Zdobunově 28. října 1930

J. F. Pospíšil F. Kašpar F. Kašpar Zd. Krejčík
Pospíšil Adolf Doležal J. Křížek
Z. Krejčík A. Klich Josef Kosek Jiří
Doležal J. Findejs

Dr. Jos. Folprecht, min. rada
ministerstva školství a osvěty v Praze.

Tuto listinu přivezli v roce 1947 ze Zdobunova manželé Kašparovi a nedávno ji věnovali Volyňskému muzeu v Podbořanech, kde je nyní vystavena.

Dojalo mne, jak naši předchůdci měli starost o to, aby v nás, jejich potomcích, nezaniklo češství. Patří jim zato velký dík nás všech, kteří jsme pak do této školy mohli chodit. A to i když mnoho z nás nemohlo z důvodu válečných let 1941-1944 do této naší školy chodit, protože tam byla německá kasárna.

Návrh plánu na stavbu školy, stejně jako text zakládací listiny vypracoval v té době ředitel školy Josef Kosek, který byl do Zdobunova poslán v roce 1929 z Československa spolkem Komenský. Byl také financován z Československa. Ředitelem školy byl až do prvního příchodu Sovětů v roce 1939. To mu pak jako příslušníku cizího státu (protektorát) zakázali. Od Němců byl Zdobunov osvobozen 2. 2. 1944 a po nejnějnějších opravách bylo na naší škole zahájeno vyučování 15. 2. 1944. Ředitelkou byla jmenována Anna Křížková. V únoru 1947 začala repatriace české menšiny ze Zdobunova. Trvala do 15. 5. 1947. 8. února 1947 předala ředitelka Anna Křížková školu ukrajinským úřadům.

*Zák 5A třídy České neplno střední školy
ve Zdobunově Miroslav Krušina*

Odezva na článek přílohy Zpravodaje č. 2/2008 „Závěr“

Timto příspěvkem bych ráda vyjádřila autorům článku poděkování a plně uspokojení se závěrem řešení otázky reportáže Jáchyma Topola „Supermarket sovětských hrdinů“.

Autoři zde věnovali značnou pozornost tomu, aby co nejlépe posoudili a zhodnotili to, o čem a jak Jáchym Topol v reportáži o Dukle

napsal a jak potom vysvětloval své postoje v „Článku J. Topola“ v již zmíněné příloze. Dovolují si vyjádřit plný souhlas se závěrem řešení této otázky a ukončením diskuse na toto téma.

Nemohu přesto nepřiložit několik svých úvah k uvedené obhajobě „neučesaného“ stylu reportáže autora J. Topola, kde dotyčný uvádí, že paní plk. v. v. I. Malinská svůj „odsudek pořádně přehnal“, v čemž se pan Topol velice mylí. Tak, jak ta reportáž šokovala přímou účastníci bojů a záchránkyň životů nescíslných obětí té války, tak šokovala většinu těch, kteří o tom něco vědí. Dočist se, že Svoboda armáda byla šilenou grupou vytaženou ze sovětských morderů a gulagů a o dalších mnoha neuvážlivých až urážlivě nepřístojných asociací i s přihlédnutím k tomu neučesanému, extravagantnímu stylu autora, nelze pak moc rozlišovat mezi smýšlením zfanatizovaných Němců a smýšlením autora. A pokud autor chtěl zaujmout zejména mladé lidi tou dnes módní preferovanou neučesaností a zjednodušeným podáním svých úvah o tak závažných historických událostech, tak to nebyla vhodná volba celkem, i když, jak tvrdí, studenti mu rozuměli. *V. Suchopárová*

Zážitky 9. květen 2007 město Rovno

Po uplynutí několika měsíců vracím svou pozornost k 9. květnu 2007 o mých dojmech, zážitcích a vzpomínkách k zájezdu na historické oslavy Města Rovna. Možná někteří z účastníků vzpomínaného zájezdu řeknou, my jsme to též osobně proživali, ale já to adresuji těm, kteří neměli možnost z osobních důvodů se zúčastnit. Mě osobní zážitky se mi stále vrací k odhalení památníku volyňským Čechům, vojínům, kteří padli za druhé světové války při osvobození města Rovna.

Musím přiznat, že vzpomínaný zájezd splnil moje velké očekávání co se týče vzhlednutí našeho okresního města, často navštěvovaného za mého mládí, ale cesta byla dost klikatá. Z Vyškova do Brna vlakem kolem desáté večer, z Brna do Prahy až po půlnoci, čekací dobu v Brně nám pomohli zkrátit přistoupivší kolegové z Brna, paní Ničová, pan Němec, p. Kučera a hned bylo veseleji. Po příjezdu do Prahy pokračuje cesta metrem až do stanice Dejvická u hotelu Diplomat. Tam na nás čekaly dva autobusy. K dispozici jsme měli dva průvodce, plk. Irenu Malinskou a pana plk. Jiřího Železného. Ti nás dopravili do cílové stanice letiště Stará Ruzyně. Následovala pasová kontrola, odbavení a vstup do přistaveného letadla TU-154. Vše se konalo podle harmonogramu a na Rovenském letišti jsme přistáli přesně za letištní halou, odkud jsme po červeném koberci kráčeli do letištní haly. Přivítali nás zástupci rovenského magistrátu, kteří byli seřazení tak, aby nás mohli vítat podáním ruky a přáním dobrého dne. Naše odpověď měla být v podobném duchu, ale já jsem si neodpustil přidat slova Ukrajino, Ukrajino, zemlo rodnaja albo mat' rodnaja a tento pozdrav byl přijat s úsměvem... Já jsem v té chvíli měl opravdu dojem, že jsem přiletěl domů... Po přechodu hlavní halou procházíme na druhou stranu budovy, před níž stály 3 žluté autobusy. Nastupujeme do autobusu č. 1, kde nás doprovází čtyřčlenná posádka mladých průvodců, 2 mladé ženy a dva studenti. Z toho jedna žena mluví česky a jeden student napolovic. Odjíždíme na povel směr Rovno asi 5 km. Cestou mě zaujala ta žena mluvící česky, zeptal jsem se odkud pochází a odpověď zněla,

že byli s rodinou v Rovně, ale její rodiče pocházejí z Ostroha. Dále říká, že v roce 1947 nereemigrovali.

Já jsem nato řekl, že ten Ostroh nebyl daleko od zmíněného Szrubkova nebo Horynhradu, tam ja jsem za Polska absolvoval v r. 1938-39 Państwovou rolniczo chmelarskou školu. Nato ona řekla, že její maminka pocházela ze Szrubkova, dovedete si představit, že po uplynutí téměř 68 roků se setkávám již s další generací obyvatel mé známého kraje.

Pokračujeme v jízdě za doprovodu ukrajinských strážníků do města Rovna. Po Dubenské ulici zastavují autobusy u ploščadi, kde se bude konat hlavní oslava k 63. výročí osvobození města Rovna od německé okupace roku 1944. Po výstupu z autobusu v doprovodu našich průvodců od letiště, po ukončení zmíněné oslavy budeme nastupovat do týchž autobusů s nimiž jsme přijeli z letiště.

Včlenili jsme se do prostoru shromážděných obyvatel města kolem zděného plotu, naše skupina může zaujmát libovolné postavení. Přichází chvíle zahájení oslavy zástupcem pravoslavné církve ukrajinským Popem v duchu křesťanských tradic Ukrajiny.

Po slavnostním uvítání přítomné veřejnosti následovali další zástupci magistrátu Rovna. Závěrem oslavy promluvil za Českou republiku náš poslanec a předseda senátu pan Přemysl Sobotka a byl odměněn velkým potleskem. Po zakončení celého slavnostního průběhu oslavy odpochoďovali příslušníci jednotlivých útvarů státních bezpečnostních sil města Rovna za stálého hudebního doprovodu. Přichází další posun našich spoluobčanů po zmíněné Dubenské ulici několik set metrů dále na konec, kde ulici přetíná ul. Sborná tam, kde na rohu stála budova, v níž za druhé světové války sídlil vojenský štáb Svobodovy armády. Tam bude odhalen památník volyňským Čechům, padlým vojínům za osvobození Rovna od německých vojsk koncem ledna r. 1944. Tam se konala tato slavnostní událost, která se nesla v duchu přátelství mezi českým a ukrajinským lidem.

A. Vendolský (Pokračování příště)

Sienkewiczówka a Jaroslav Židlický

Chtěl bych doplnit článek p. Jaroslava Fialy „Hužební život v Kupičově“ (Zpravodaj č. 1/2008). Mimo Čechů byli na Sienkewiczowce a blízkém okolí také Ukrajinci, Poláci a Židé. Před příchodem p. Jaroslava Židlického i při oslavách polských státních svátků hrála česká kapela (menší) v blízkém okolí byly jen české kapely. Po příchodu na Sienkewiczowku pan Jaroslav Židlický založil Orchestr mladých (40 členů, byl jsem nejmladším 9 let). Vystupovali jsme v jihočeských krojích (bílá košile, červená vázanka, žluté sametové kalhoty pod kolena, bílé punčochy, černé polobotky, zelená bluzička se zlatými knoflíky a modrý baret), hráli jsme na dožinkách, kde česká mládež tančila českou besedu, na vysvěcení katolického kostela v Novém Gnězně, na soutěžích v Lucku apod., a také jsme již hráli některé koncertní skladby. Dále založil Divadelní spolek, který sám řídil a také v něm účinkoval, jen u nás hráli divadlo několikrát ročně. Založil též „Český svaz dívek a žen“. Jinak byl varhaníkem v katolickém kostele a při mších zaznívaly také tam české melodie.

V r. 1936 jsme navštívili také Kupičov, kde hrála naše kapela a naše amatérské divadlo a to vše pod vedením a spoluúčastí pana Jaroslava Židlického.

Je neuvěřitelné, za jak krátkou dobu byl schopen tak velkou kulturní činností v Sienkewiczowce a blízkém okolí z české venkovské mládeže zorganizovat. Každý z nás, kdo jsme ho znali, chováme k němu nesmírnou úctu a obdiv, v našem okruhu pozvedl

